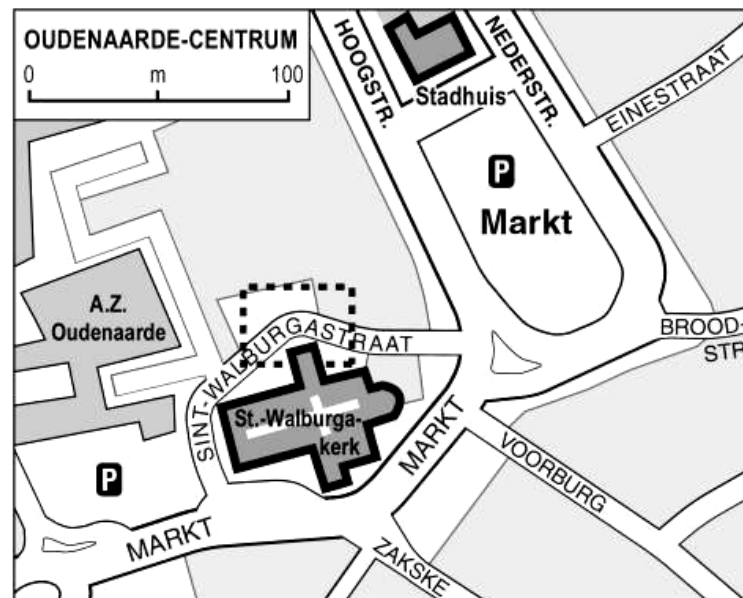

MIDDELEEUWSE MUNTEN IN DE SCHADUW VAN DE SINT-WALBURGAKERK TE OUDENAARDE

Luk BEECKMANS, Frans DE BUYSER & Jean-Pierre PARENT,
met de medewerking van Gaston VAN BULCK

I. Inleiding

IN MEI 2008 WERDEN LANGS DE SINT-WALBURGASTRAAT TE OUDENAARDE rioleringswerken uitgevoerd. De afgegraven grond werd gedumpt op het nieuwe industrieterrein langs de Schelde ^[1]. Hierin ontdekte Jean-Pierre Parent een groot aantal middeleeuwse munten ^[2]. De vondst bevatte twee aan elkaar geklitte ensembles van resp. 31 en 10 munten en 111 individueel gevonden munten ^[3].

Situatieschets van de vindplaats

- [1] Aangezien de grond ook veel menselijk bot bevatte, afkomstig uit een knekelput (?) van het Sint-Walburgakerkhof, werd deze dump (na klacht) opnieuw verwijderd.
- [2] De onderzochte grond was afkomstig van een 10 à 15 meter lange strook, die over een breedte van 1 meter werd weggenomen bij het uitvoeren van de rioleringswerken.
- [3] Een 19de-eeuwse medaille wordt in bijlage besproken door Gaston VAN BULCK.

Twee aan elkaar geklitte ensembles uit de Sint-Walburgastraat

II. Bespreking van de munten

Het eerste ensemble (nrs. 1 tot 31)

Uit de Bourgondische Nederlanden komen een paar Vlaamse *dubbele mijten* van Filips de Goede (1419-1467) (nrs. 1-2). Deze zijn geslagen in het graafschap Namen, een gebied dat Filips de Goede in 1421 had aangekocht. Een *mijtje* van dezelfde hertog is geslagen in Mechelen (nr. 3). Het is één van de weinige Brabantse munten uit de totale vondst. Verder vermelden we nog een *dubbele mijt* van Filips de Stoute (1467-1477), geslagen in Brugge (nr. 4).

Een viertal identieke *swerten* van prinsbisschop Jan van Heinsberg (1419-1455) zijn gemunt in Luik (nrs. 5 tot 8).

Verder bevat dit eerste ensemble een hoge frequentie aan *dubbele mijten* uit de Maaslandse Heerlijkheden (20 stukken of 64,8 %). Ze zijn geslagen in Brogel door Jan van Bunde (1420-1456) (nrs. 9 tot 12), in Grevenbicht door Koenrad II (rond 1453) (nr. 13), in Gruitrode door Nikolaas van der Dussen (1460-1467) (*mijtje*, nr. 14), in Rekem door Willem II van Sombrefte (1400-1475) (nrs. 15 tot 19) en in Rummen door Johanna van Wezemaal (1464-1474) (nrs. 20 tot 24). Een aantal muntjes zijn in slechte staat, maar toch wijzen bepaalde details op een Maaslandse herkomst (nrs. 25 tot 29).

Een afgesleten kopermuntje, een Schotse *penny*, of eerder een continentale imitatie ervan, dateert uit de tweede helft van de 15de eeuw (nr. 30).

Eén stuk is totaal onleesbaar, enkel de vorm van het plaatje laat toe om het als

een munt te herkennen (nr. 31).

Het ensemble is te situeren rond het einde van het derde kwart van de 15de eeuw.

Het tweede ensemble (nrs. 32 tot 41)

In dit ensemble zijn de Bourgondische Nederlanden vertegenwoordigd door twee kleine zilvermunten : resp. een stuk van een *kwart groot* van Filips de Goede (1419-1467) (nr. 32) en een *halve groot* van Karel de Stoute (nr. 34). Van deze hertogen treffen we verder nog een *dubbele mijt* (nr. 35) en een paar *mijtjes* aan (nrs. 33 en 36).

Uit de Habsburgse periode komt een *dubbele mijt* van Filips de Schone (1482-1506) (nr. 37). Interessant zijn een drietal *dubbele mijten*, geslagen tijdens de Opstand van Gent tegen keizer Maximiliaan (1488-1492). De munten dragen de naam en de titels van de “natuurlijke prins”, aartshertog Filips, en niet deze van Maximiliaan. Langs de voorzijde prijkt de klimmende Vlaamse leeuw (nrs. 38 tot 40).

Een *dubbele mijt* van Johanna van Merwede (1449-1467) uit Gerdingen (Maasland) is een regelmatig voorkomende imitatie van een *dubbele mijt* van Filips de Goede (nr. 41).

Het ensemble vertoont een coherentie die in tijd te vatten is tijdens de tweede helft van de 15de eeuw. De drie munten van het tegen Maximiliaan in opstand gekomen Gent (nrs. 38 tot 40), geslagen rond 1490, vormen de sluitmunten.

De individueel gevonden munten (nrs. 42 tot 151)

Een *dubbele mijt* is geslagen onder de Brabantse hertog Antoon van Bourgondië (1404-1415) (nr. 42). Uit Vlaanderen komen een zestal *mijten* van Lodewijk van Nevers (1322-1346) (nrs. 43-48), en het graafschap Namen is vertegenwoordigd door een *denier* van Marie d’Artois (1342-1353) (nr. 49).

Uit de Bourgondische periode komen een paar *mijtjes* van Jan zonder Vrees (1404-1419) (nrs. 50-51) en een belangrijk aantal stukken van Filips de Goede (1419-1467), namelijk een *kwart groot*, geslagen in Holland (nr. 52), een paar *dubbele mijten* (nrs. 53-55) en *mijten* (nrs. 56-63). In bepaalde gevallen zijn de munten zwaar aangetast door hun langdurig verblijf in de bodem, en zijn ze gedeeltelijk onherkenbaar geworden. Zo is een *mijtje* (nr. 64) slechts bij benadering toe te schrijven aan Filips de Goede (1419-1467) of aan Karel de Stoute (1467-1477). Uit de regering van deze laatste hertog vermelden we een drietal *dubbele mijtjes* (nrs. 65-67) en een viertal *mijtjes* (nrs. 68-71).

Een aantal munten is geslagen tijdens de regering van Filips de Schone (1482-1505). We vermelden twee zilvermuntjes van een *halve groot* (nr. 72 en 73), één stuk van een *kwart groot* (nr. 74), een *dubbele mijt* (nr. 75) en drie *dubbele mijten* van de Opstand van Gent tegen Maximiliaan (nrs. 76-78).

Uit de Spaanse Nederlanden noteren we een drietal *dubbele mijten* van Karel v (1506-1555) (nrs. 79-81) en een viertal *korten* (nrs. 82-85). Interessant zijn verder een drietal Maaslandse imitaties van *korten* van Karel v (nrs. 86-88). Van Filips II (1555-1598) zijn een paar *dubbele korten* (nrs. 89-90), een viertal *korten* (91-94), een paar *duiten* (nrs. 95-96) en een *oord* (nr. 97) aanwezig. Vanaf de regering van Albrecht & Isabella (1598-1621) vermindert de muntfrequentie in dit ensemble. Uit deze regering noteren we een *duit* en een *stuiver* (nrs. 98-99). Een *oord* (nr. 100) stamt uit de regering van Filips IV (1621-1665) en een drietal *oorden* (nrs. 101-103) zijn geslagen onder Karel II (1665-1700). Van de praalzieke Maximiliaan-Emanuel van Beieren (1712-1714) vermelden we nog een *oord* (nr. 104).

De Oostenrijkse Nederlanden zijn vertegenwoordigd door een *oord* van Karel VI (1711-1740) (nr. 105) en door twee *oorden* van Maria-Theresia (1740-1780) (nrs. 106-107).

Uit het prinsbisdom Luik komen een drietal muntjes : een *denier* van Adolf van der Mark (1314-1341) (nr. 108), een *swerte* van Jan van Heinsberg (1419-1455) (nr. 109) en een *oord* van Ferdinand van Beieren (1612-1650) (nr. 110).

De Maaslandse Heerlijkheden zijn vertegenwoordigd door een zevental *dubbele mijten* en *mijten* uit de 15de eeuw. Ze zijn geslagen in Brogel (Jan van Bunde, 1420-1456) (nrs. 111-113), in Gerdingen (Johanna van Merwede, 1449-1461) (nr. 114), in Kessenich (Jan I van Hoorn, 1402-1423) (nr. 116) en in Rummen (Jan II van Wezemaal, ca. 1427-1435 (nr. 117) en Johanna van Wezemaal, 1464-1474 (nr. 118)). Een *oord* uit Gronsveld (Jan II van Bronckhorst, 1588-1617) (nr. 115) is duidelijk recenter. Verder komen uit het Maasland nog een achttal munten die niet verder te identificeren zijn (nrs. 119-127).

Een *halve groot* van Engelse koning Henry VI (1422-1461 en 1470-1471), geslagen in York (nr. 128) is gebruikt als muntjuweel (hangertje).

Uit het Franse koninkrijk komt één *dubbele tournois* van Philippe IV (1285-1314) (nr. 129), en bij de provinciale muntslag noteren we een *pied-fort* van Éléonore de Fauquembergues (1290-1326) (nr. 130) en een *blanc* van Charles VII, koning-dauphin van het koninkrijk Provence (1422-1440) (nr. 131).

Uit de Noordelijke Nederlanden is slecht één *duit* van Overijssel uit 1633 aanwezig (nr. 132).

Een heel bijzondere reeks munten wordt gevormd door Schotse *pennies* of continentale imitaties ervan op naam van Jacobus of Karolus (nrs. 133-143).

Ten slotte vermelden we nog een vijftal niet-geïdentificeerde munten (nrs. 144-148) en een drietal rekenpenningen uit de eerste helft van de 16de eeuw, geslagen in Nüremberg (nrs. 149-151).

III. Spreiding van de munten in tijd

De oudste munten uit dit ensemble dateren uit de late 13de – 14de eeuw (14,6 %). Opmerkelijk is vooral het hoge muntpercentage uit de 15de eeuw (61,6 %). Tijdens de 16de eeuw vermindert het aantal stukken fors (14,6 %). In de 17de eeuw (6,0 %) en tenslotte in de 18de eeuw (3,3 %) blijven de aantallen procentueel dalen. Uit latere perioden zijn geen munten meer gevonden (zie tabel).

	1201- 1300	1301- 1400	1401- 1500	1501- 1600	1601- 1700	1701- 1800	TOTAAL
Zuidelijke Nederlanden		6	42	15	6	4	73
Maasland			24		1		25
Prinsbisdom Luik		1	5		1		7
Namen		1				1	2
Engeland			1				1
Frankrijk	1	1	1				3
Noordelijke Nederlanden					1		1
Schotland of imitatie		12					12
Niet geïdentificeerd			20	4			24
Rekenpenningen				3			3
TOTAAL	1	21	93	22	9	5	151

IV. Spreiding van de munten in ruimte

Ongeveer de helft (48,3 %) van de munten komen uit de Zuidelijke Nederlanden. Een belangrijk aantal stukken (16,6 %) is gemunt in het Maasland, en een beperkt aantal (4,6 %) komt uit het Prinsbisdom Luik.

We vernoemen verder enkele munten uit Namen (1,3 %), Engeland (0,7 %), Frankrijk (2,0 %) en de Noordelijke Nederlanden (0,7 %).

Opvallend is opnieuw het hoge aantal Schotse *pennies* of continentale imitaties ervan (7,9 %).

Een aantal munten zijn slecht bewaard en kunnen niet meer worden geïdentificeerd (15,9 %).

V. De muntwaarden en het muntmetaal

Alle munten uit deze vondst hebben een lage nominale waarde. Slechts een achttal muntjes zijn geslagen in zilver : het betreft een drietal *halve groten* (nrs. 34, 52 en 72) en een drietal *kwart groten* (nrs. 32, 73 en 74), één Engelse *halve groot* (nr.128) en eventueel de Franse *obole* (nr. 130) ^[4].

Een belangrijk aantal munten is geslagen in biljoen. Het zijn meestal *dubbele mijten* (vb. nrs. 1 en 2) en *mijten* (vb. nrs. 3 - 14). Ze dateren uit de 15de tot midden 16de eeuw. Verder onderscheiden we nog een aantal *swerten* (vb. nrs. 5 - 8) en een *tournooise denier* (nr. 108) uit Luik. Uit Frankrijk komt een *double tournois* (nr. 129) en een *blanc* (nr. 131).

Een belangrijk aantal Schotse *pennies* of continentale imitaties (vb. nrs. 133 - 148) dateert vermoedelijk uit de tweede helft van de 15de eeuw, en is al in koper geslagen.

Pas vanaf de tweede helft van de 16de eeuw wordt het gebruik van koperen munten algemeen. Uit deze vondst komen zo een aantal *korten* (vb. nrs. 83 - 88), *dubbele korten* (vb. nrs. 89 - 90), *duiten* (vb. nr. 96), *oorden* (vb. nr. 97) en een *stuiver* (nr. 99).

VI. Conclusies

De munten uit deze vondst overspannen een periode vanaf de late 13de eeuw tot de 18de eeuw. Heel opvallend hierbij is de absolute hoge muntfrequentie uit de 15de tot vroege 16de eeuw. Het is niet onmogelijk dat de ensembles 1 en 2 een onderdeel vormen van een oorspronkelijk groter depot uit deze periode, en dat hierbij ook een deel van de individueel gevonden munten behoort. Aangezien deze vondst afkomstig is van een beperkte oppervlakte is deze hypothese zeker aantrekkelijk. Toch kunnen we dit niet verder onderbouwen omdat de munten niet *in situ* zijn aangetroffen.

Een eerste deel van deze munten – ongeveer de helft – is geslagen in de Zuidelijke Nederlanden. Naast een beperkt aantal kleine zilvermuntjes komen vooral biljoenen munten voor.

Een volgende deel van de munten is geslagen in naburige muntateliers. Bij de Franse munten – de oudste stukken uit deze vondst – vermelden we o.a. een *dubbele tournois* van Philippe IV (1285-1314) (nr. 129)^[5] en een *pied-fort* van

[4] Deze munt staat bij POEY D'AVANT vermeld als biljoen (nr. 6820 en pl. CLIX, nr. 20), maar lijkt in zilver te zijn geslagen.

[5] De aanwezigheid van deze munt is te verklaren door het feit dat deze koning tijdens de Frans-Vlaamse oorlog de omloop van zijn munten in Vlaanderen oplegde.

Éléonore de Fauquembergues (1290-1326) (nr. 130). Deze laatste munt is niet alleen zeer zeldzaam, ze is tevens interessant aangezien deze gravin gehuwd was met een Raas van Gavere ^[6]. We vermelden tevens enkele munten uit Namen, Luik en de Noordelijke Nederlanden.

Een derde deel van de vondst bestaat uit Maaslandse exportmunten. Tijdens de late middeleeuwen werden onze streken door deze munten overspoeld. Malafide muntheren uit het Maasgebied steunden zich immers op oude muntrechten, of eigenden zich wederrechtelijk dit recht toe, en imiteerden – soms op een schaamteloze manier – hoogwaardige munten in minder goed allooi en met een lager gewicht. Niet minder dan 16,6 % van de munten uit deze vondst is uit het Maasland afkomstig. Dit betekent één derde van het vreemde muntenpakket.

Een volgend deel van de munten komt uit een totaal andere hoek. Opnieuw worden we immers geconfronteerd met een belangrijk aantal Schotse *pennies* van het zgn. **CRVX PELLIT**-type. De uitgifte werd vroeger toegeschreven aan James Kennedy van St. Andrews (1440-1465), maar men is nu geneigd ze te zien als producten van de officiële munt van Edinburgh ^[7]. Eén munt uit deze vondst (nr. 133) is door haar zeer fraaie slag, haar gewicht en grootte aan dit atelier toe te schrijven. De andere munten van dit type kunnen als continentale imitaties worden beschouwd. Ze werden in ons gebied veelvuldig nageslagen op naam van Jacobus of Karolus ^[8]. De leesbare munten in deze vondst behoren tot het type 3 van Murray & Van Nerom, en zijn, op één uitzondering na, uitgegeven op naam van Jacobus. Slechts op één munt is de naam Karolus te lezen. Waarom deze munten op het continent werden geïmiteerd is momenteel niet duidelijk.

Een speciale plaats wordt ingenomen door de *halve groot* van Henry VI (1422-61) (nr. 128), die als muntjuweel werd gebruikt. De mooie iconografie op deze munt, met in het bijzonder het fraaie borstbeeld, spoorde blijkbaar aan tot het verwerken van soortgelijke munten als hangertje.

Met deze vondst krijgen we voor het eerst een kijk op de circulatie van het kleingeld in Oudenaarde tijdens de late middeleeuwen. Het toont een beeld van een complex muntsysteem, waarbij niet alleen munten circuleerden van de eigen vorsten maar ook van vreemde muntheren.

[6] Vermoedelijk betreft het hier een zijtak van deze familie. Met dank aan Antoine DE SMET uit Gavere voor deze inlichting.

[7] HOLMES, p. 26-27.

[8] Zie MURRAY & VAN NEROM, p. 91-118. Zie ook *Vondsten uit Geraardsbergen en Kortrijk*, BEECKMANS, 2004, p. 32 en BEECKMANS & DE BUYSER E.A., 2007, p. 6 en 7.

VII. Inventaris ^[9]

ENSEMBLE I

BOURGONDISCHE NEDERLANDEN – FILIPS DE GOEDE (1419-1467)

1. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, aangemunt in Namen (1421-1430)

Biljoen, 0,78 g, 20 mm, ↑↖, goed bewaard.

A_V In het veld

Omschrift :] **hS·D·B·COM** [

R_V Een kort gevoet kruis met in het tweede kwartier een leeuwje en in het derde kwartier een lelie.

Omschrift :] **MO** [] **FLT** [

Ref. : DDP Pl. IX, nr. 12 en DE MEY-1986, p. 15-20.

2. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, aangemunt in Namen (1421-1430)

Biljoen, 0,83 g, 20 mm, ↑↖, fraai.

A_V In het veld

Omschrift :] **hS** [

R_V Een kort gevoet kruis met in het tweede kwartier een leeuwje en in het derde kwartier een lelie.

Omschrift :] **ANORIG** [

Ref. : DDP Pl. IX, nr. 12 en DE MEY-1986, p. 15-20.

3. *Mijt*, Brabant, Mechelen (1458-1459)

Biljoen, 0,69 g, 18,5 mm, ↑↗, groot stuk uitgebroken, fraai.

A_V Wapenschild van Bourgondië.

Omschrift : **+ PhS·D·EI·GRT·DU*** [] **:Z·BR**

R_V Lang gevoet kruis het omschrift snijdend.

Omschrift :] **NON·ET·T·N·OV·T·E·T·N·E** [

Ref. : vG-H 20 1a en VH H 20.

KAREL DE STOUTE (1467-1477)

4. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge (1467-1474)

Biljoen, 0,70 g, 20 mm, ↑↗, fraai.

[9] De tekeningen zijn louter ter illustratie bedoeld en zijn geen afbeeldingen van de gevonden munten zelf; ze zijn wel op ware grootte.

- A_v Wapen van Bourgondië in volle veld.
Omschrift :] **KTROL**·D []
- R_v Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.
Omschrift : + **MOHET** [] **T**·C**OM**[
- Ref. : vG-H 28-3; VH H 38 en SCHUTYSER p. 61, nr.58.

PRINSBISDOM LUIK – JAN VAN HEINSBERG (1419-1455)

5. Swerte, Luik

Biljoen, 0,46 g, 19,5 mm, ↑↓, fraai, afgebroken rand.

- A_v Wapen van Heinsberg in volle veld.
Omschrift :] **IO**: [] **D**:**D** [
- R_v Een kort gevoet kruis met centraal een mijter.
Omschrift : + **MOETT** [] **OV**T [] **IE**
- Ref. : DE CHESTRET 329 en DENGIS II, 663.

6. Swerte, Luik

Biljoen, 0,74 g, 20 mm, ↑↑, fraai, stukje uitgebroken.

- A_v Wapen van Heinsberg in volle veld.
Omschrift :] **S** **LE** [] **CO** **LOS**
- R_v Een kort gevoet kruis met centraal een mijter.
Omschrift : + **MOETT** **NOVT** **E** [] **IE**
- Ref. : DE CHESTRET 329 en DENGIS II, 663.

7. Swerte, Luik

Biljoen, 0,59 g, 20 mm, ↑↖, fraai, stukje uitgebroken.

- A_v Wapen van Heinsberg in volle veld.
Omschrift :] **CO** **LOS**
- R_v Een kort gevoet kruis met centraal een mijter.
Omschrift :] **MOETT** **NOVT** **L** [
- Ref. : DE CHESTRET 329 en DENGIS II, 663.

8. *Swerte*, Luik

Biljoen, 0,69 g, 20 mm, ↑↖, fraai, stukje uitgebroken.

A_v Wapen van Heinsberg in volle veld.
Omschrift : **+ IO EP [] D D* B Z [**

R_v Een kort gevoet kruis met centraal een mijter.
Omschrift : **+ MN [] E**

Ref. : DE CHESTRET 329 en DENGIS II, 663.

MAASLANDSE HEERLIJKHEDEN – BROGEL – JAN VAN BUNDE (1420-1456)

9. *Dubbele mijt*, Brogel

Biljoen, 0,58 g, 20 mm, ? uur, goed bewaard.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.
Omschrift : []

R_v Onherkenbaar.
Omschrift : []

Ref. : LUCAS 5.19 tot 5.21.

10. *Dubbele mijt*, Brogel

Biljoen, 0,99 g, 20,5 mm, ? uur, fraai.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.
Omschrift :] **ANNES D – BVI**

R_v Een kort gevoet kruis met in twee overstaande kwartieren een wapenschild.
Omschrift :] **BE [**

Ref. : LUCAS 5.20.

11. *Dubbele mijt*, Brogel

Biljoen, 0,87 g, 20 mm, ? uur, goed bewaard.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.
Omschrift : **IOHANS:D [**

R_v Een kort gevoet kruis met in twee overstaande kwartieren een wapenschild.
Omschrift : []

Ref. : LUCAS 5.19 tot 5.22.

12. *Dubbele mijt*, Brogel

Biljoen, 0,62 g, 20,5 mm, ? uur, goed bewaard, twee kleine gaatjes.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.
Omschrift : **IOH [**

R_v Een kort gevoet kruis met in twee overstaande kwartieren een wapenschild.

Omschrift : []

Ref. : LUCAS 5.19 tot 5.22.

GREVENBICHT – KOENRAD II VAN SCHOONVORST (ROND 1453)

13. Dubbele mijt, Grevenbicht

Biljoen, 0,54 g, 20,5 mm, ↑←, fraai, afgebroken rand.

A_v Wapen in volle veld.

Omschrift :] **CGON** [

R_v Een kort gevoet kruis met centraal een mijter.

Omschrift : []

Ref. : LUCAS 2.15, 1.

GRUITRODE – NIKOLAAS VAN DER DUSSEN (1460-1467)

14. Mijt, Gruitrode

Biljoen, 0,53 g, 18 mm, ? uur, goed bewaard.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.

Omschrift : []

R_v Een lang gevoet kruis het omschrift snijdend, met in twee overstaande kwartieren een **O**.

Omschrift : []

Ref. : LUCAS 16.12, 18.

REKEM – WILLEM II VAN SOMBREFFE (1400-1475)

15. Dubbele mijt, Rekem

Biljoen, 0,51 g, 19 mm, ↑←, goed bewaard, afgebroken rand.

A_v Wapen in volle veld, Kerpen, Rekem en Sombreffe.

Omschrift :] **VILL** [] **V** [

R_v Een kort gevoet kruis met centraal een letter **R**.

Omschrift :] **DE REK** [

Ref. : LUCAS 34.31 tot 35.

16. Dubbele mijt, Rekem

Biljoen, 0,74 g, 20 mm, ↑↗, zeer fraai, afgebroken rand.

A_v Wapen in volle veld, Kerpen, Rekem en Sombreffe.

Omschrift : **+ GVILH** [] **D** [

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een letter R.
Omschrift : + MONETA DE REKE [

Ref. : LUCAS 34.32, 33.

17. *Dubbele mijt, Rekem*

Biljoen, 0,83 g, 20 mm, ↑→, zeer fraai.

A_V Wapen in volle veld, Kerpen, Rekem en Sombreffe.
Omschrift :] VILHLM:DE:SOMB

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een letter R.
Omschrift : + MONETA:DE:RECHEM

Ref. : LUCAS 34.31,84.

18. *Dubbele mijt, Rekem*

Biljoen, 1,03 g, 21 mm, ? uur, slecht bewaard.

A_V Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild van Sombreffe.
Omschrift : []

R_V Een kort gevoet kruis met in twee overstaande kwartieren het wapenschildje van Sombreffe.
Omschrift :] DE [

Ref. : LUCAS 34.40.

19. *Dubbele mijt, Rekem*

Biljoen, 0,45 g, 19 mm, ? uur, goed bewaard, ¼ afgebroken.

A_V Een wapen in volle veld.
Omschrift :] REKE [

R_V Een kort gevoet kruis.
Omschrift : []

Ref. : —

JOHANNA VAN WEZEMAAL (1464-1474)

20. *Dubbele mijt, Rummen*

Biljoen, 0,36 g, 18 mm, ↑↙, goed bewaard, perforaties, afgebroken rand.

A_V Wapen in volle veld, met in het eerste en vierde kwartier een lelie; in het tweede en derde kwartier een leeuw; hartschild leeuw.
Omschrift : []

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.
Omschrift :] OHO [

Ref. : LUCAS 36.22, 23.

21. *Dubbele mijt*, Rummen

Biljoen, 0,39 g, onregelmatig muntplaatje 20 mm × 16,5 mm, ↑↖, goed bewaard, met perforaties.

A_V Wapen in volle veld, met in het eerste en vierde kwartier een lelie; in het tweede en derde kwartier een leeuw; hartschild leeuw.

Omschrift :] **OHAN** [] **WES** [

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.

Omschrift :] **TA:NOVA:** [] **ME** [

Ref. : LUCAS 36.22, 23.

22. *Dubbele mijt*, Rummen

Biljoen, 0,36 g, 19,5 mm, 12 mm, ↑↖, fraai.

A_V Wapen in volle veld, met in het eerste en vierde kwartier een lelie; in het tweede en derde kwartier een leeuw; hartschild leeuw.

Omschrift : + **IO** [] **DE VVE** [

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.

Omschrift :] **TA NOVA** [

Ref. : LUCAS 36.22, 23.

23. *Dubbele mijt*, Rummen

Biljoen, 0,62 g, 20 mm, ↑→, fraai.

A_V Wapen in volle veld, met in het eerste en vierde kwartier een lelie; in het tweede en derde kwartier een leeuw; hartschild leeuw.

Omschrift :] **IOHAN NA:DE:VVE** [

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.

Omschrift :] **:NOVA:DE:RVN** [

Ref. : LUCAS 36.22, 23.

24. *Dubbele mijt*, Rummen

Biljoen, 0,57 g, 19 mm, ↑→, fraai.

A_V Wapen in volle veld, met in het eerste en vierde kwartier een lelie; in het tweede en derde kwartier een leeuw; hartschild leeuw.

Omschrift :] **NNA:DE VV** [

R_V Een kort gevoet kruis met centraal een lelie.

Omschrift :] **NNET** [

Ref. : LUCAS 36.22, 23.

MAASLANDSE HEERLIJKHEDEN : ONZEKER OF NIET-TOEGESCHREVEN
ONZEKER – MAASLANDSE IMITATIE NAAR KAREL DE STOUTE (1404-1419)

25. *Dubbele mijt*

Biljoen, 1,01 g, 21 mm, ↑↖, fraai.

A_V Wapen van Bourgondië in volle veld.

Omschrift :] **BURG BRN**

R_v Een gevoet kruis (met centraal een roos?).

Omschrift :] **NETA·NOU** [] **BRÆ** [

Ref. : —

**IMITATIE NAAR EEN LUIKSE SWERTE VAN JAN VAN BEIEREN (1389-1418)
OF JAN VAN HEINSBERG (1419-1455)**

26. Dubbele mijt

Biljoen, 0,85 g, 18 mm, ? uur, goed bewaard.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.

Omschrift : []

R_v Volledig afgesleten.

Omschrift : []

Ref. : —

27. ?

Biljoen, 0,69 g, 19 mm, ? uur, fraai.

A_v Onder een bladertak een schuin liggend wapenschild.

Omschrift : []

R_v Een lang gevoet kruis, het omschrift snijdend, in de kwartieren een letter **D** (?)

Omschrift : []

Ref. : —

NIET-TOEGESCHREVEN

28. Dubbele mijt

Biljoen, 0,41 g, 19 mm, ? uur, slecht bewaard.

A_v Wapen in volle veld (?).

Omschrift : []

R_v Een kort gevoet kruis met centraal (?).

Omschrift :] **NOO** [

Ref. : —

29. Mijt

Biljoen, 0,80 g, 17,5 mm, ? uur, slecht bewaard.

A_v & R_v : —

Ref. : —

SCHOTLAND OF IMITATIE – JACOBUS OF KAROLUS

30. Penny, eind 15de eeuw

Koper, 0,62 g, 17 mm, ? uur, goed bewaard.

A_v Een rijksappel met het kruis als begin van het omschrift.

Omschrift : []

R_v Binnen een vierpas een kruis.
Omschrift : []

Ref. : MURRAY & VAN NEROM, type 3, p. 96 en pl. VIII, 3.

NIET-GEÏDENTIFICEERD

31. ?

Biljoen, 1,46 g, 24 mm, ? uur, slecht bewaard.

A_v & R_v : —

Ref. : —

ENSEMBLE II

BOURGONDISCHE NEDERLANDEN – FILIPS DE GOEDE (1419-1467)

32. *Kwart groot*, Vlaanderen, Gent (1434-1443) of Brugge (1454-1456)

Zilver, 0,79 g, 16,5 mm, ↑, fraai.

A_v Wapen van Bourgondië in volle veld.

Omschrift :] **hS:DI:GRA:BG:CØ** [

R_v Een kort gevoet kruis met centraal het muntteken, in de kwartieren twee lelies en twee leeuwen.

Omschrift :] **NOV** [] **COMITI:FLA**

Ref. : vG-H 12-2; VH H 6 en SCHUTYSER p.55, nr. 37.

FILIPS DE GOEDE (1419-1467) OF KAREL DE STOUTE (1467-1477)

33. *Mijt*, Brabant, Leuven (1466-1467) of (1468-1474)

Biljoen, 0,29 g, 18,5 mm, ↑↓, groot stuk uitgebroken, fraai.

A_v Wapenschild van Bourgondië.

Omschrift :] **EL:G:OV:BURG:Z:BRIT**

R_v Wapenschildje van Leuven op een lang gevoet kruis.

Omschrift : **+ MN-** [] **T:R-T:LOV**

Ref. : vG-H 20 1b of 31-1 en VH H 21 of H 41.

KAREL DE STOUTE (1467-1477)

34. *Halve groot*, Vlaanderen, Brugge (1467-1474)

Zilver, 0,49 g, 20 mm, ↑↓, fraai, uitgebroken rand.

A_v Wapen van Bourgondië in volle veld.

Omschrift : **+ KAROLVS** [] **:BG:CO:FL**

- R_V Lang gevoet kruis, het omschrift snijdend met centraal het muntteken.
In de kwartieren twee lelies en twee leeuwen.
Omschrift : **+ MONETAR [] V-BGOMI-TIF [**
Ref. : vG-H 26-3; VH H 30 en SCHUTYSER p. 59, nr. 52.

35. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge (1467-1474)

Biljoen, 0,57 g, 19,5 mm, ↑↓, fraai, uitgebroken rand.

- A_V Wapen van Bourgondië in volle veld.
Omschrift : **] ARD [] D:BG:CO:**

- R_V Kort gevoet kruis met centraal het muntteken.
Omschrift : **+ MONETAR:** [

Ref. : vG-H 28-3; VH H 38 en SCHUTYSER p. 61, nr. 58.

36. *Mijt*, Brabant, Leuven (1468-1474)

Biljoen, 0,88 g, 18 mm, ↑→, zeer fraai.

- A_V Wapenschild van Bourgondië.
Omschrift : **+ KAROLVS:DEI:G:DVX:BG:Z:BRAT**

- R_V Wapenschildje van Leuven op een lang gevoet kruis.
Omschrift : **+ MON-ETAT:IN-OVAT:ET-T:LOV**

Ref. : vG-H 31-1 en VH H 41.

HABSBURGERS – FILIPS DE SCHONE (1482-1506)

37. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge (1482-1487)

Biljoen, 0,86 g, 20,5 mm, ↑→, fraai, perforatie.

- A_V Klimmende leeuw naar links.
Omschrift : **+ MON:ARCHIOV:TVST:BG:CO:FI**

- R_V Kort gevoet kruis met centraal het muntteken.
Omschrift : **+ IN:DOMINE:DOMINI:R**

Ref. : vG-H 60-5; VH H 186 en SCHUTYSER p. 81, nr. 45.

38. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, onbepaalde emissie, Gent (1490 ?)

Biljoen, 0,89 g, 20 mm, ↑↙, fraai, stukje uit de rand.

- A_V Klimmende leeuw naar links.
Omschrift : **+ PHS:DE [] RA:DVX:BG:FI**

- R_V Kort gevoet kruis met centraal het muntteken.
Omschrift : **+ I [] DOMINO:CON:FIIO**

Ref. : vG-H 153 b; VH H 212 en SCHUTYSER p. 85, nr. 57.

39. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, onbepaalde emissie, Gent (1490 ?)

Biljoen, 0,88 g, 20 mm, ↗, fraai, barstje.

A_V Klimmende leeuw naar links.

Omschrift : **+ PHS:DEI:GRA:CO:F** [

R_V Kort gevoet kruis met centraal het muntteken.

Omschrift : **+ IN:DOMINO:CONFIDO**

Ref. : vG-H 153 b; VH H 212 en SCHUTYSER p. 85, nr. 57.

40. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, onbepaalde emissie, Gent (1490 ?)

Biljoen, 0,89 g, 20 mm, ↖, fraai.

A_V Klimmende leeuw naar links.

Omschrift : **+ PHS:DEI:GRA:DV*:CO:F**

R_V Kort gevoet kruis met centraal het muntteken.

Omschrift : **+ IN:DOMINO:CONFIDO**

Ref. : vG-H 153 b; VH H 212 en SCHUTYSER p. 85, nr. 57.

MAASLANDSE HEERLIJKHEDEN – GERDINGEN – JOHANNA VAN MERWEDE (1449-1467)

41. *Mijt*, imitatie mijt van Filips de Goede, Vlaanderen

Biljoen, 0,46 g, 17,5 mm, ↗, zeer fraai.

A_V Wapen van Filips de Goede in volle veld.

Omschrift : **+ PHS:DI:G:G:D: [] ANO**

R_V Lang gevoet kruis het omschrift snijdend, met centraal een lelie.

Omschrift : **+ MO-NET:-NOA-DE:G:**

Ref. : LUCAS 14-18, 22 a en vG-H 1721.

LOS GEVONDEN MUNTEN

HERTOGDOM BRABANT – ANTOON VAN BOURGONDIË (1404-1415)

42. *Dubbele mijt*, Brabant, onbekend atelier (ref. : DE MEY-1974, 270 en vG-H 340)

GRAAFSCHAP VLAANDEREN – LODEWIJK VAN NEVERS (1322-1346)

43. *Mijt*, Vlaanderen, Aalst 1331-1334 (ref. : GAILLARD pl. XXIII, 197; vG-H 2572 en SCHUTYSER p. 29, nr. 64)44. *Mijt*, Vlaanderen, Aalst 1331-1334 (*idem*)

45. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1334-1337 (GAILLARD pl. XXIII, nr. 192; vG-H 2575 en SCHUTYSER p. 30, nr. 67)
46. *Mijt*, Vlaanderen, onbekend atelier vanaf 1337 (GAILLARD pl. XXIV, nr. 203; vG-H 2586 en SCHUTYSER p. 33, nr. 75)
47. *Mijt*, Vlaanderen, onbekend atelier vanaf 1337 (*idem*)
48. *Mijt*, Vlaanderen, onbekend atelier vanaf 1337 (*idem*)

GRAAFSCHAP NAMEN – MARIE D'ARTOIS (1342-1353)

49. *Denier*, Méraude-Poilvache (DE MEY-1971,134. en vG-H 2210)

BOURGONDISCHE NEDERLANDEN – JAN ZONDER VREES (1404-1419)

50. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1407 (DDP pl. III-1?; vG-H 2649 en SCHUTYSER p. 47, nr. 17)
51. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1407 (*idem*)

FILIPS DE GOEDE (1419-1467)

52. *Kwart groot*, Holland, Dordrecht 1434-1440 en 1466-1467 (ref. : vG-H 12-4a en VH H 6)
53. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, aangemunt in Namen 1421-1430 (ref. : DE MEY-1971, p. 15-20)
54. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1454-1458 (ref. : vG-H 15-2; VH H 7 en SCHUTYSER p. 55, nr. 38)
55. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1454-1458 of Gent 1434-1447 en 1466-1467 (ref. : vG-H 15-2; VH H 7 en SCHUTYSER p. 55, nr. 38)
56. *Mijt*, Brabant, Leuven 1466-1467 (ref. : vG-H 20-1b en VH H 21)
57. *Mijt*, Brabant, Mechelen 1458-1459 (ref. : vG-H 20-1a en VH H 20)
58. *Mijt*, Brabant, Leuven 1466-1467 (ref. : vG-H 20-1b en VH H 21)
59. *Mijt*, Vlaanderen, aangemunt in Namen 1421-1430 (ref. : DE MEY-1971, p. 15-20)
60. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1436-39 of Brugge 1457-1458 (ref. : vG-H 17-2a; VH H 8 en SCHUTYSER p. 55, nr. 39)
61. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1436-1439 of Brugge 1457-1458 (ref. : vG-H 17-2a; VH H 8 en SCHUTYSER p. 55, nr. 39)

62. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1436-1439 of Brugge 1457-1458 (*idem*)
 63. *Mijt*, Vlaanderen, Gent 1436-1439 of Brugge 1457-1458 (*idem*)

FILIPS DE GOEDE (1419-1467) OF KAREL DE STOUTE (1467-1477)

64. *Mijt*, Brabant, Leuven 1466-1467 en 1468-1474 (ref. : vG-H 20-1b; 31-31-1 en VH H 41)

KAREL DE STOUTE (1467-1477)

65. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1467-1474 (ref. : vG-H 28.3; VH H 38 en SCHUTYSER p. 61, nr. 58)
 66. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1467-1474 (*idem*)
 67. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1467-1474 (*idem*)
 68. *Mijt*, Brabant, Leuven 1468-1474 (ref. : vG-H 31-1 en VH H 41)
 69. *Mijt*, Brabant, Leuven 1468-1474 (*idem*)
 70. *Mijt*, Brabant, Leuven 1468-1474 (*idem*)
 71. *Mijt*, Brabant, Leuven 1468-1474 (*idem*)

FILIPS DE SCHONE (1482-1506)

72. *Halve groot*, Vlaanderen, Brugge 1505-1506 (ref. : vG-H 122-5 **var.**; VH H 159 en SCHUTYSER p. 81, nr. 43)
 73. *Halve groot*, Gelderland, Mechelen 1492-1493 (ref. : vG-H 101-4. en VH H 130)
 74. *Kwart groot*, Holland, Dordrecht 1490-1492 (ref. : vG-H 89-6 en VH –)
 75. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1482-1487 (ref. : vG-H 60-5; VH H 186 en SCHUTYSER p. 81, nr.45)
 76. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Gent, onbepaalde emissie 1490 ? (ref. : vG-H 153b; VH H 212 en SCHUTYSER p. 85, nr. 57)
 77. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Gent, onbepaalde emissie 1490 ? (*idem*)
 78. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Gent, onbepaalde emissie 1490 ? (*idem*)

SPAANSE NEDERLANDEN – KAREL V (1506-1555)

79. *Dubbele mijt*, Vlaanderen, Brugge 1522-1535 (ref. : vG-H 196-5b; VH I 40 en SCHUTYSER p. 93, nr.78)
 80. *Dubbele mijt*, Brabant of Vlaanderen 1522-1535 (ref. : vG-H 196 en VH I 40-41)
 81. *Dubbele mijt*, muntplaats ? 1522-1535 (ref. : vG-H 196 en VH I 40)
 82. *Korte*, Brabant, Maastricht 1549 (ref. : vG-H 198.2b en VH I 44)

83. *Korte*, Vlaanderen, Brugge 1543 (ref. : vG-H 198.5; VH I 45 en SCHUTYSER p. 94, nr. 81)

84. *Korte*, Vlaanderen, Brugge 1549 (ref. : vG-H 198-b; VH I 45 en SCHUTYSER p. 94, nr. 81)
 85. *Korte*, Vlaanderen, Brugge 15 ? (*idem*)
 86. *Korte*, imitatie (ref. : —)
 87. *Korte*, imitatie type Antwerpen 1543-1556 (ref. : VH-H 198-1)
 88. *Korte*, imitatie type Antwerpen 1543-1556 (*idem*)

FILIPS II (1555-1598)

89. *Dubbele korte*, Brabant, Antwerpen of Maastricht 1571-1579 (ref. : vG-H 230-1 of 2 en VH I 165)
 90. *Dubbele korte*, Brabant, Antwerpen 1571-1578 (ref. : vG-H 230-1 en VH I 165)

91. *Korte*, Brabant, Maastricht 1560-1565 (ref. : vG-H 229-2 en VH I 126)
 92. *Korte*, Gelderland-Nijmegen 1558-1565 (ref. : vG-H 229-6 en VH I 125)
 93. *Korte*, type Antwerpen 1557-1560 (ref. : vG-H 229-1a en VH I 127)
 94. *Korte*, type Antwerpen 1557-1560 (*idem*)

95. *Duit*, Brabant, Antwerpen 1596 (ref. : VH-H 234-1 en VH I 345)
 96. *Duit*, Brabant, Antwerpen 1598 (*idem*)
 97. *Oord*, Holland, Dordrecht 1578-1579 (ref. : P & VDW 2011)

ALBRECHT & ISABELLA (1598-1621)

98. *Duit*, Brabant, Maastricht 1602-1610 (ref. : VH-H 302-2 en VH I 425)

JAN VAN HEINSBERG (1419-1455)

109. *Brulé*, Luik (ref. : DE CHESTRET 329 en DENGIS II, 663)

FERDINAND VAN BEIEREN (1612-1650)

110. *Oord*, Luik (ref. : DE CHESTRET 617 en DENGIS III, 1072)

MAASLANDSE HEERLIJKHEDEN – BROGEL – JAN VAN BUNDE (1420-1456)

111. *Dubbele mijt*, Brogel (ref. : LUCAS 5.19.36 **var.**)
 112. *Dubbele mijt*, Brogel (ref. : LUCAS 5.19 tot 5.21)
 113. *Dubbele mijt*, Brogel (ref. : LUCAS 5.11, 5.20)

GERDINGEN – JOHANNE VAN MERWEDE (1449-1467)

114. *Mijt*, Gerdingen, Nieuwstad (ref. : LUCAS 14.11, 9 **var.**)

GRONSVELD – JAN II VAN BRONCKHORST (1588-1617)

115. *Oord*, Gronsveld (ref. : P & VDW 9105)

KESSENICH – JAN I VAN HOORN (1402-1423)

116. *Mijt*, Kessenich (ref. : LUCAS 23.9,13)

RUMMEN – JAN II VAN WEZEMAAL (ca. 1427-1435)

117. *Dubbele mijt*, Rummen (ref. : LUCAS 36.20, 45)

JOHANNA VAN WEZEMAAL (1464-1474)

118. *Dubbele mijt*, Rummen (ref. : LUCAS 36.22 en 36.23)

MAASLANDSE HEERLIJKHEDEN – ONZEKERE TOESCHRIJVING – BROGEL ?

119. *Dubbele mijt* (ref. : —)

GERDINGEN ?

120. *Mijt*, imitatie op naam van Filips de Goede (ref. : LUCAS 14.18?)

?

121. *Mijt*, imitatie van een mijt van Lodewijk van Nevers 1322-1346 (ref. : —)
 122. *Mijt*, imitatie van een mijt van Lodewijk van Nevers 1322-1346 (*idem*)
 123. *Mijt*, imitatie van een mijt van Lodewijk van Nevers 1322-1346 (*idem*)
 124. *Mijt*, imitatie van een mijt van Jan zonder Vrees 1404-1419 (*idem*)
 125. *Mijt*, imitatie van een mijt van Filips de Goede 1419-1467 (*idem*)
 126. *Mijt* (ref. : Bicht (LUCAS 2.8, 6) of Gruitrode (LUCAS 16.12, 18) of Rummen (LUCAS 36.32, 84))

127. *Dubbele mijt* (ref. : —)

ENGELAND – HENRY VI (1422-61 en 1470-1471)

128. *Halve groot*, York 1470-1471 (ref. : NORTH 1621)

Schaal 250%

Verwerkt tot hangertje (bovenaan geperforeerd en voorzien van twee ringetjes).

FRANKRIJK – KONINKLIJKE MUNTSLAG – PHILIPPE IV, LE BEL (1285-1314)

129. *Double tournois* (ref. : DUPLESSY 229)

FRANKRIJK – PROVINCIALE MUNTSLAG – HEERLIJKHEID FAUQUEMBERGUES –
ÉLÉONORE (1290-1326) (echtgenote van RAAS VAN GAVERE)

130. *Obole*, Fauquembregues (ref. : POEY D'AVANT 6820 en pl. CLIX, nr. 20)

KONINKRIJK PROVENCE – CHARLES VII, KONING-DAUPHIN (1422-1440)

131. *Blanc*, Vienne (ref. : POEY D'AVANT 7967 en pl. CXI, nr. 11)

NOORDELIJKE NEDERLANDEN – OVERIJSEL

132. *Duit*, 1633 (ref. : P & vdW 7005)

SCHOTLAND OF IMITATIE – JACOBUS

133. *Penny*, eind 15de eeuw (ref. : MURRAY & VAN NEROM, type 3, p. 96 en pl. VIII, 3 en LOBEL p. 92-93)

Schaal 200%

134. *Penny*, eind 15de eeuw (ref. : MURRAY & VAN NEROM, type 3, p. 96 en pl. VIII, 3 en LOBEL p. 92-93)

135. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

136. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

137. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

KAROLUS

138. *Penny*, eind 15de eeuw (ref. : MURRAY & VAN NEROM, type 3, p. 96 en pl. VIII, 3)

KAROLUS OF JACOBUS

139. *Penny*, eind 15de eeuw (ref. : MURRAY & VAN NEROM, type 3, p. 96 en pl. VIII, 3)

140. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

141. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

142. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

143. *Penny*, eind 15de eeuw (*idem*)

NIET TE IDENTIFICEREN – FRANKRIJK OF MAASLANDSE HEERLIJKHEID

144. *Denier tournois*

145. ?

146. ?
147. ?
148. ?

REKENPENNINGEN – NÜREMBERG

149. Anoniem 1500-1550 (ref. : MITCHINER, p. 377 e.v.)
150. Anoniem 1500-1550 (ref. : MITCHINER, p. 386)
151. Anoniem 1500-1550 (ref. : MITCHINER, p. 378)

VIII. Summary

In May 2008, 149 small change coins together with three counters were found during the sewerage of the Sint-Walburgastraat in Oudenaarde (East-Flanders). They are to be dated between the late 13th century and 18th century.

Half of the coins were struck in the southern part of the Low Countries the others were minted in England (one coin reshaped into a jewel), France, the valley of the Meuse River, Liège and in the northern part of the Low Countries. The find also contains 12 Scottish pennies or imitations minted in continental Europe.

The majority of the coins are to be dated from the 15th and 16th century. It is possible that part of the coins were originally packed together in a depot.

These coins show the complexity of the monetary situation of Western Europe, especially Oudenaarde, during the late Middle Ages ^[10].

IX. Bijlage : Medaille van Sint-Hubertus en Sint-Rochus (door Gaston VAN BULCK)

Materiaal : koperlegering, gecorrodeerd

Vorm : ovaal met uitspringende rechte zijden; het draaogje is afgebroken

Techniek : geslagen

Afmetingen : 20 × 15 mm (zonder draaogje)

Vindplaats : Sint-Walburgastraat, Oudenaarde (2008)

Periode : tweede helft 19de eeuw

Kleur : donker met kopertinten

^[10] Met dank aan Wouter Beekmans voor het nalezen van de Engelse samenvatting en aan Nico De Brouwer en Gaby Redant voor de technische (computer-)hulp bij het samenstellen van dit artikel. Verder onze dank aan Raf Van Laere voor het kritisch nalezen van de tekst.

Beschrijving

A_v De bekering van Sint-Hubertus. Hij knielt voor een stralend kruis tussen het gewei van een hert. Het omschrift luidt : **ST. HUBERT – PRIEZ POUR NOUS**

R_v Op de andere zijde staat Sint-Rochus. De afbeelding is onduidelijk maar waarschijnlijk is hij knielend afgebeeld als pelgrim. Het omschrift luidt : **ST. ROCH PRESERVEZ NOUS DU CHOLERA**

Van dit type medaille zijn verschillende uitvoeringen gekend.

Sint-Hubertus (° Aquitanië, ca. 622 – † Tervuren, 30 mei 727), 21ste bisschop van Tongeren-Maastricht, apostel van de Ardennen. Zijn gebeente werd in 825 overgebracht naar het klooster van Saint-Hubert-en-Ardenne. Hij is de patroon van de jagers. Zijn verering als beschermer tegen de hondsdolheid was algemeen gekend en zeer verspreid.

Sint-Rochus van Montpellier (° Montpellier, ca. 1295 – † *ibidem*, 16 augustus 1327) was een bedelende pelgrim. Onderweg naar Rome verzorgde en genas hij pestlijders. In 1320 werd hij zelf aangetast. Hij werd verpleegd door engelen en een hond bracht hem dagelijks brood. Hij genas door zich te wassen in bronwater. Sint-Rochus is een noodhelper en behoort tot de gekende pestheiligen. In de 19de eeuw werd hij intens vereerd tegen de cholera ^[11].

X. Bibliografie

BEECKMANS L. 2004. *In klinkende munt. Vondsten van middeleeuwse en post-middeleeuwse munten te Geraardsbergen*, Gerardimontium, Gramaye-reeks, 1, Geraardsbergen.

DENGIS J.-L. 2006. *Les monnaies de la principauté de Liège, II, De Jean d'Enghien à Robert de Berghes (1274-1564)*, Moneta 54, Wetteren.

DENGIS J.-L. 2006. *Les monnaies de la principauté de Liège, III, De Gérard de Groesbeeck au rattachement à la France (1564-1794)*, Moneta 55, Wetteren.

DE MEY J. 1971. *Les monnaies de Namur (946-1714)*, Brussel.

DE MEY J. 1974. *Les monnaies des Ducs de Brabant*, Numismatic Pocket 1, Brussel.

DE MEY J. 1986. Restitutie van een monetaire uitgifte te Namen, *Jaarboek van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde*, Tienen, pp. 15-20.

DESCHAMPS DE PAS L. 1861, 1862, 1866, 1869/1877. Essai sur l'histoire monétaire des comtes de Flandre de la Maison de Bourgogne, de la Maison d'Autriche et de la période des troubles des Pays-Bas, *Revue Numismatique*, Parijs.

[11] TOUSSAINT, p. 82-83 en VAN DER LINDEN, p. 401 en 767.

- DUPLESSY J. 1988-1989. *Les monnaies françaises royales de Hughes Capet à Louis XVI (987-1793)*, 2 delen, Parijs.
- GAILLARD V. 1852-1857. *Recherches sur les monnaies de comtes de Flandre depuis les temps reculés jusqu'à l'avènement de la maison de Bourgogne*, 2 delen, Gent.
- HOLMES N. 1998. *Scottish coins. A history of small change in Scotland*, Edinburgh.
- LUCAS P. 1982. *Monnaies seigneuriales mosanes*, Walcourt.
- LOBEL R., DAVIDSON M., HAILSTONE A., CALLIGAS E. 1999. *Coincraft's standard catalogue of the coins of Scotland, Ireland, Channel Islands & Isle of Man*, London.
- MIGNOLET A. 1986. *Les monnaies de la principauté de Liège*, Maastricht.
- MITCHINER M. 1988. *Jetons, medalets & tokens. The medieval period and Nuremberg*, Volume I, Londen.
- MURRAY J.E.L. & VAN NEROM C. 1983. Monnaies « au globe et à la croix » appartenant à des collections belges, *Revue belge de Numismatique et de Sigillographie*, CXXIX, Brussel, pp. 91-118 en pl. VIII-X.
- NORTH J. 1991. *English hammered coinage 1272-1662*, 2 delen, Londen.
- POEY D'AVANT F. 1862. *Monnaies féodales de France*, 3 delen, Parijs.
- PURMER D. & VAN DER WIEL H. 1996. *Handboek van het Nederlands kopersgeld 1523-1797*, Vriezenveen.
- SCHUTYSER E. 2002. *De muntomloop in Vlaanderen*, Numismatica Brugge en het Vrije, Oostkamp.
- TOUSSAINT J. 1992. *Médailles de saint Hubert, enseignes, médailles, cornets du XVe au XXe siècle*, Namur.
- VAN DER LINDEN S. 2002. *De heiligen*, Amsterdam - Antwerpen.